

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLASY IV
ROK SZKOLNY 2026/2027

Opracowano na podstawie: Rozporządzenia Ministra Edukacji z 11 marca 2026 r. (Dz.U. 2026 poz. 378) które wprowadza nową podstawę programową kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej oraz programu nauczania języka polskiego „Słowa na start!”, Joanna Kostrzewa.

Uwagi do stosowania w ocenianiu:

1. Wymagania mają charakter narastający – uczeń otrzymujący ocenę wyższą powinien spełniać również wymagania określone dla ocen niższych.
2. Ocena niedostateczna nie jest konsekwencją pojedynczego błędu, braku jednej pracy lub trudności występujących wyłącznie w jednym obszarze. Ocenę klasyfikacyjną ustala się na podstawie całościowego poziomu osiągnięć ucznia.
3. W ocenianiu należy uwzględniać indywidualne możliwości psychofizyczne i edukacyjne ucznia oraz dostosowanie wymagań wynikające z rozpoznanych potrzeb.
4. Szczególne znaczenie ma rozwój kompetencji językowych: rozumienie wypowiedzi, czytanie, formułowanie własnych wypowiedzi, selekcjonowanie i przetwarzanie informacji oraz dostosowywanie komunikatu do sytuacji i odbiorcy.
5. Ocenie podlega również umiejętność korzystania ze źródeł, krytycznej oceny informacji, poszanowania autorstwa oraz bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z technologii cyfrowych.
6. W zakresie tworzenia wypowiedzi bierze się pod uwagę m.in. treść, zgodność z tematem i formą, kompozycję, spójność, poprawność językową, zasób słownictwa, ortografię, interpunkcję oraz samodzielność redagowania i poprawiania tekstu.
7. W zakresie odbioru literatury i innych tekstów kultury ocenia się nie tylko znajomość treści, lecz także rozumienie, analizowanie, interpretowanie, uzasadnianie własnego odczytania, wyciąganie wniosków oraz odnoszenie tekstu do wartości i doświadczeń.
8. Przy ocenie najwyższej szczególnie istotne są: samodzielność, twórcze wykorzystanie wiedzy, umiejętność rozwiązywania problemów, argumentowanie, łączenie różnych dziedzin, inicjowanie działań oraz świadoma autorefleksja.
9. Ocena celująca nie oznacza wyłącznie bezbłędnego wykonywania typowych zadań. Powinna odzwierciedlać wyraźnie ponadprzeciętny poziom samodzielności, twórczego wykorzystania wiedzy i umiejętności (w obrębie podstawy programowej).

OBSZAR I ZAKRES TREŚCI	OCENY					
	WYMAGANIA EDUKACYJNE					
	niedostateczna	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. KOMUNIKACJA Zakres treści: komunikat; nadawca i odbiorca; sytuacje	Mimo pomocy uczeń nie rozumie prostych poleceń i komunikatów; ma	Rozpoznaje nadawcę i odbiorcę prostego komunikatu; odróżnia rozmowę od tekstu pisanego; stosuje	Wskazuje nadawcę, odbiorcę i komunikat; rozróżnia podstawowe sytuacje oficjalne i nieoficjalne oraz język	Określa cel komunikatu; dobiera sposób wypowiedzi do odbiorcy i sytuacji; wyraża opinię i podaje	Analizuje sytuację komunikacyjną; dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji oficjalnej i	Świadomie dobiera środki językowe i niewerbalne do celu, odbiorcy i sytuacji; ocenia skuteczność

OBSZAR I ZAKRES TREŚCI	OCENY					
	WYMAGANIA EDUKACYJNE					
	niedostateczna	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
oficjalne i nieoficjalne; język oficjalny i nieoficjalny; język mówiony i pisany; grzeczność językowa; uważne słuchanie; dostosowanie wypowiedzi do sytuacji i odbiorcy; wyrażanie potrzeb, emocji i stanowiska; komunikaty niewerbalne; przedstawianie siebie, doświadczeń i zainteresowań	trudności z przekazaniem podstawowej informacji; nie potrafi włączyć się w prostą rozmowę; nie rozpoznaje podstawowych sytuacji komunikacyjnych; nie stosuje podstawowych form grzecznościowych; nie podejmuje prób wyrażania potrzeb, emocji lub opinii; nie rozpoznaje podstawowych komunikatów niewerbalnych; nie odróżnia nadawcy od odbiorcy; nie korzysta ze wskazówek nauczyciela dotyczących poprawy komunikacji.	podstawowe zwroty grzecznościowe; odpowiada na proste pytania; formułuje krótką wypowiedź na wskazany temat; słucha wypowiedzi innych osób przy wsparciu nauczyciela; rozpoznaje podstawowe komunikaty niewerbalne.	mówiony i pisany; dostosowuje podstawowe zwroty językowe do sytuacji; formułuje własne zdanie; zadaje pytania związane z tematem rozmowy; stosuje zasady grzeczności językowej; nazywa potrzeby i emocje.	jej uzasadnienie; aktywnie słucha rozmówcy i reaguje adekwatnie na jego wypowiedź; przedstawia siebie, swoje doświadczenia i zainteresowania; interpretuje typowe gesty, mimikę i postawę ciała.	nieoficjalnej; formułuje i uzasadnia własne stanowisko; prowadzi uporządkowaną rozmowę; zadaje trafne pytania; odczytuje znaczenie komunikatów niewerbalnych; przestrzega zasad etycznej i kulturalnej komunikacji.	komunikatu; argumentuje swoje stanowisko i reaguje na argumenty rozmówcy; modyfikuje sposób wypowiadania się zależnie od sytuacji; tworzy wypowiedzi trafne, spójne i językowo dojrzałe.
II. ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY	Nie rozumie podstawowych informacji zawartych w prostym tekście; nie	Czyta krótki tekst; wyszukuje informacje podane wprost; wskazuje głównego bohatera i	Określa temat tekstu; wskazuje bohatera, narratora lub podmiot mówiący w typowych przykładach;	Charakteryzuje bohatera; określa czas i miejsce wydarzeń; wyjaśnia różnicę między elementami	Analizuje elementy świata przedstawionego; wyjaśnia rolę narratora i podmiotu	Interpretuje tekst, formułując samodzielne wnioski; analizuje sposób kreowania bohatera i

OBSZAR I ZAKRES TREŚCI	OCENY					
	WYMAGANIA EDUKACYJNE					
	niedostateczna	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Zakres treści: wers, strofa, nastrój utworu, podmiot mówiący, bohater, narrator, epitet, porównanie, rym, rytm, adresat wiersza, powtórzenie, synonimy, antonimy, elementy realistyczne i fantastyczne, legenda, baśń, dialog, monolog, teatr, książka; odbiór literatury, teatru, komiksu, muzyki i sztuk plastycznych; udział w spektaklu teatralnym lub innym wydarzeniu kulturalnym	potrafi wskazać głównych bohaterów, miejsca ani najważniejszych wydarzeń; nie rozpoznaje podstawowych gatunków i form omawianych na lekcjach; nie odróżnia autora od bohatera lub narratora; nie rozpoznaje podstawowych elementów świata przedstawionego; nie podejmuje próby czytania omawianych tekstów; nie rozpoznaje podstawowych środków stylistycznych; nie potrafi odczytać prostych informacji z ilustracji, komiksu czy plakatu mimo wsparcia.	najważniejsze wydarzenia; rozpoznaje wiersz i prozę; wskazuje wers, strofę i rym odróżnia element realistyczny od fantastycznego; rozpoznaje książkę, komiks i przedstawienie teatralne; uczestniczy w wydarzeniu kulturalnym i dzieli się prostym wrażeniem.	porządkuje wydarzenia; rozpoznaje baśń i legendę; rozróżnia dialog i monolog; rozpoznaje epitet, porównanie i powtórzenie; określa podstawowy nastrój utworu; wskazuje adresata wiersza; opisuje swoje wrażenia po wydarzeniu kulturalnym.	realistycznymi i fantastycznymi; wskazuje charakterystyczne cechy baśni i legendy; rozpoznaje i nazywa epitet, porównanie, rym, rytm i powtórzenie; formułuje prostą opinię o tekście; porównuje sposób przedstawienia treści w literaturze i innym tekście kultury; uzasadnia opinię o obejrzanym wydarzeniu kulturalnym.	mówiącego; określa funkcję poznanych środków artystycznych; interpretuje nastrój utworu; porównuje bohaterów i ich postawy; uzasadnia ocenę postępowania bohatera, odwołując się do tekstu; porównuje tekst literacki z teatrem, komiksem, muzyką lub sztukami plastycznymi; wskazuje środki wyrazu wykorzystane w poznanym wydarzeniu kulturalnym.	świata przedstawionego; ocenia postawy bohaterów w odniesieniu do wartości i własnych doświadczeń; wyjaśnia wpływ środków artystycznych na odbiorcę; łączy informacje z różnych części utworu; tworzy samodzielne i trafne interpretacje właściwe dla poziomu klasy IV; porównuje własny odbiór utworu i wydarzenia kulturalnego.
	Nie opanował podstawowych wiadomości	Odróżnia literę od głoski; rozpoznaje samogłoski i	Rozróżnia samogłoski i spółgłoski; stosuje podstawowe zasady	Odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby w typowych	Analizuje formy poznanych części mowy; stosuje	Wykorzystuje wiedzę gramatyczną do świadomego

OBSZAR I ZAKRES TREŚCI	OCENY					
	WYMAGANIA EDUKACYJNE					
	niedostateczna	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. ŚWIADOMOŚĆ JĘZYKA Zakres treści: litera i głoska; samogłoski i spółgłoski; sylaba i przenoszenie wyrazów; rzeczownik – pytania, funkcja i odmiana; przymiotnik – pytania, funkcja i odmiana; czasownik – pytania, funkcja i odmiana w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym; przysłówki – pytania i funkcja; zdania oznajmujące, pytające, rozkazujące i wykrzyknikowe; podmiot i orzeczenie; synonimy i antonimy; ortografia: ó/u, ż/rz, ch/h, wielka litera w imionach, nazwiskach, tytułach, przydomkach, pseudonimach, nazwach państw, regionów, miast, dzielnic i wsi, pisownia „nie”;	gramatycznych przewidzianych dla klasy IV; nie rozpoznaje podstawowych części mowy; nie radzi sobie z budowaniem prostych zdań; nie rozpoznaje podmiotu i orzeczenia; nie odróżnia zdania od równoważnika; nie rozpoznaje podstawowych typów wypowiedzeń; nie stosuje podstawowych zasad ortografii i interpunkcji; nie podejmuje prób poprawiania błędów mimo pomocy.	spółgłoski; dzieli proste wyrazy na sylaby; rozpoznaje rzeczownik, czasownik, przymiotnik i przysłówki; rozpoznaje podstawowe czasy czasownika; wskazuje przy pomocy pytań podmiot lub orzeczenie; rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące; dobiera z pomocą synonim lub antonim; stosuje część poznanych zasad ortograficznych i kropkę, znak zapytania i wykrzyknik na końcu zdania.	przenoszenia wyrazów; rozpoznaje poznane części mowy i odmienia według wzoru typowe rzeczowniki, przymiotniki i czasowniki; rozpoznaje czasy czasownika; wskazuje podmiot i orzeczenie; rozróżnia rodzaje zdań; dobiera typowe synonimy i antonimy; stosuje podstawowe reguły pisowni ó/u, rz/ż, ch/h, wielkiej litery i „nie”; dobiera znak kończący zdanie; rozpoznaje cudzysłów i kursywę jako sposoby wyróżniania zapisu.	przykładach; rozpoznaje i stosuje właściwe formy przymiotnika; odmienia czasownik w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym; określa funkcję przysłówka; rozpoznaje podmiot i orzeczenie oraz tworzy zdania o różnej intencji; stosuje synonimy i antonimy we własnych wypowiedziach; poprawnie stosuje większość poznanych zasad ortograficznych; poprawnie stosuje znaki kończące zdanie, cudzysłów i kursywę w typowych sytuacjach oraz uzasadnia pisownię typowych wyrazów.	poprawne formy rzeczownika, przymiotnika i czasownika we własnych wypowiedziach; wyjaśnia funkcję poznanych części mowy; analizuje budowę prostego zdania i funkcję komunikacyjną rodzajów zdań; różnicuje słownictwo i zastępuje powtórzenia synonimami; poprawnie stosuje poznane reguły ortograficzne oraz świadomie wykorzystuje znaki kończące zdanie, cudzysłów i kursywę; dokonuje korekty własnego tekstu.	kształtowania wypowiedzi; analizuje i poprawia błędne konstrukcje; porównuje funkcje różnych części mowy; przekształca zdania zgodnie z celem komunikacyjnym; świadomie wykorzystuje synonimy i antonimy do precyzowania znaczenia; uzasadnia poznane reguły pisowni; analizuje i poprawia własne oraz cudze błędy ortograficzne i interpunkcyjne; wyjaśnia funkcję cudzysłowu, kursywy i znaków kończących zdanie.

OBSZAR I ZAKRES TREŚCI	OCENY					
	WYMAGANIA EDUKACYJNE					
	niedostateczna	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
interpunkcja: cudzysłów, kursywa, znaki na końcu zdania						
IV. TWORZENIE WYPOWIEDZI Zakres treści: pozdrowienia, notatka, opis postaci, ramowy i szczegółowy plan wydarzeń, opis przedmiotu, opowiadanie bez dialogu, podziękowanie; kompozycja wypowiedzi, akapit, wstęp, rozwinięcie i zakończenie; uzasadnianie opinii; działanie twórcze inspirowane tekstem literackim lub projekt dotyczący lektury	Nie tworzy nawet krótkiej, zrozumiałej wypowiedzi na podany temat; nie potrafi uporządkować podstawowych informacji; nie odpowiada na pytania dotyczące tekstu; nie tworzy prostych form użytkowych; nie potrafi opowiedzieć o wydarzeniu ani opisać prostego obiektu; nie stosuje podstawowego podziału na wstęp, rozwinięcie i zakończenie; nie podejmuje próby poprawienia tekstu mimo wsparcia.	Redaguje przy pomocy wzoru krótkie pozdrowienia lub podziękowanie; sporządza prostą notatkę; układa kilka punktów planu; opisuje przedmiot lub postać kilkoma zdaniami; tworzy krótkie opowiadanie bez dialogu na podstawie ilustracji, pytań albo planu. Uczestniczy w prostym działaniu twórczym lub projekcie przy wsparciu nauczyciela i zespołu.	Redaguje pozdrowienia, podziękowanie i prostą notatkę; sporządza ramowy plan wydarzeń; tworzy prosty opis przedmiotu i postaci; redaguje krótkie opowiadanie bez dialogu z zachowaniem kolejności wydarzeń; podejmuje próbę uzasadnienia własnej opinii. Wykonuje przydzieloną część działania twórczego lub projektu i prezentuje prosty efekt swojej pracy.	Tworzy poprawne pod względem kompozycyjnym formy przewidziane dla klasy IV; sporządza ramowy i szczegółowy plan wydarzeń; rozwija opis; stosuje akapity; buduje opowiadanie posiadające wstęp, rozwinięcie i zakończenie; formułuje opinię i podaje prosty argument. Planuje i wykonuje własną część działania twórczego lub projektu, wykorzystując treść poznanego utworu.	Redaguje samodzielne, spójne i rozwinięte wypowiedzi; dobiera słownictwo odpowiednie do formy i tematu; stosuje środki zapewniające spójność; przekształca tekst w notatkę lub plan; logicznie uzasadnia własną opinię; dokonuje korekty własnej pracy. Współtworzy koncepcję działania lub projektu; dobiera środki odpowiednie do treści i ocenia własny wkład.	Tworzy oryginalne, przemyślane i językowo bogate wypowiedzi; świadomie komponuje tekst; modyfikuje sposób przedstawiania wydarzeń; trafnie dobiera szczegóły opisu i środki językowe; przekonująco uzasadnia własne stanowisko; redaguje, ocenia i udoskonala własny tekst. Twórczo przekształca poznany tekst w ramach działania lub projektu; uzasadnia przyjęte rozwiązania i dokonuje świadomej samooceny efektów.
V. ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI AUTOREFLEKSJI I TWORZENIA TOŻSAMOŚCI	Nie podejmuje refleksji nad własnym uczeniem się; nie potrafi wskazać swoich trudności ani mocnych stron; nie rozpoznaje	Nazywa podstawowe emocje; wskazuje proste przykłady dobra, przyjaźni, pomocy, rodziny, szacunku i patriotyzmu w	Rozpoznaje i opisuje emocje bohaterów; wskazuje wartości obecne w utworze; wyraża własną opinię o zachowaniu bohatera; określa	Wyjaśnia przyczyny emocji bohaterów; porównuje ich zachowania; odnosi problematykę tekstu do własnych doświadczeń; określa	Analizuje motywację bohaterów; uzasadnia ocenę ich postępowania; formułuje refleksję dotyczącą wartości, relacji rodzinnych i	Interpretuje i ocenia postawy bohaterów z różnych perspektyw; hierarchizuje i uzasadnia wartości; formułuje samodzielną refleksję dotyczącą

OBSZAR I ZAKRES TREŚCI	OCENY					
	WYMAGANIA EDUKACYJNE					
	niedostateczna	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Zakres treści: wartości w życiu; doświadczenia i postawy wobec rówieśników i dorosłych; wspólnota i role w grupie; rodzina, szkoła, społeczność lokalna i narodowa; patriotyzm; rozpoznawanie i nazywanie emocji; refleksja nad własnym procesem uczenia się	podstawowych emocji lub nie podejmuje próby ich nazywania; nie angażuje się w proste działania grupowe; nie respektuje ustalonych zasad współpracy; nie korzysta z informacji zwrotnej ani oferowanej pomocy.	omawianych tekstach; rozpoznaje swoje podstawowe role w rodzinie, klasie i grupie.	swoje role w rodzinie, szkole i innych wspólnotach; z pomocą ocenia własne zaangażowanie w naukę.	znaczenie wybranych wartości; omawia znaczenie rodziny, szkoły, społeczności lokalnej i narodowej; wskazuje sposoby skuteczniejszego uczenia się.	rówieśniczych, patriotyzmu oraz odpowiedzialności; ocenia własne zaangażowanie w proces uczenia się i wskazuje obszary do poprawy.	siebie, relacji z innymi i odpowiedzialnego uczestnictwa we wspólnocie; świadomie planuje doskonalenie własnego sposobu uczenia się.
VI. ELEMENTY EDUKACJI MEDIALNEJ Zakres treści: wyszukiwanie potrzebnych informacji w różnorodnych źródłach; korzystanie ze źródeł do poszerzania wiedzy i rozwijania zainteresowań; higiena cyfrowa; zagrożenia związane z internetem, ekranami, telefonami i grami	Nie potrafi, nawet przy wsparciu, wyszukać podstawowej informacji w prostym źródle; nie odróżnia informacji od opinii; nie rozpoznaje reklamy; nie zna podstawowych zasad bezpiecznego korzystania z Internetu; nie rozumie potrzeby ochrony danych osobowych; nie reaguje właściwie na niepokojące treści; nie rozpoznaje	Odnajduje wskazaną informację w podanym źródle; korzysta z podręcznika i innych materiałów zgodnie ze wskazówkami; wymienia podstawowe zasady bezpiecznego korzystania z internetu i urządzeń cyfrowych.	Wyszukuje potrzebne informacje w podanych źródłach; rozpoznaje podstawowe rodzaje źródeł informacji; wykorzystuje znalezione informacje do wykonania prostego zadania; opisuje podstawowe zagrożenia związane z internetem, ekranami, telefonami i grami.	Wybiera informacje przydatne do wykonania zadania; porównuje informacje pochodzące z prostych źródeł; korzysta z różnych źródeł do poszerzania wiedzy i rozwijania zainteresowań; wyjaśnia znaczenie podstawowych zasad higieny cyfrowej.	Selekcjonuje i porządkuje informacje; ocenia ich przydatność; świadomie korzysta z różnych źródeł; stosuje zasady higieny cyfrowej i wyjaśnia konsekwencje nadmiernego korzystania z urządzeń cyfrowych.	Samodzielnie wyszukuje, selekcjonuje i wykorzystuje informacje; porównuje różne źródła i uzasadnia ich wybór; korzysta z nich do poszerzania wiedzy i rozwijania zainteresowań; świadomie planuje czas korzystania z urządzeń cyfrowych, rozpoznaje zagrożenia i proponuje odpowiedzialne sposoby dbania o higienę cyfrową.

OBSZAR I ZAKRES TREŚCI	OCENY					
	WYMAGANIA EDUKACYJNE					
	niedostateczna	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
	podstawowych objawów przeciążenia ekranem.					
VII. PRAKTYKI LEKTUROWE Zakres treści: wybór tekstów zgodnie z zainteresowaniami i uzasadnianie wyboru; planowanie czytania; dzielenie się pierwszymi wrażeniami; co najmniej 4 dłuższe teksty literackie w roku; baśnie i legendy ważne dla kultury światowej, europejskiej, narodowej i regionalnej; krótsze teksty narracyjne, liryczne i patriotyczne, w tym „Mazurek Dąbrowskiego”	Nie podejmuje prób czytania wskazanych tekstów; nie zna podstawowej treści omawianych utworów mimo udzielonego wsparcia; nie potrafi wskazać zapamiętanego bohatera lub wydarzenia; nie uczestniczy w rozmowie o lekturze; nie podejmuje próby wyboru tekstu zgodnie ze swoimi zainteresowaniami; nie rozpoznaje podstawowych dziedzin sztuki omawianych na lekcjach.	Rozpoznaje głównych bohaterów omawianej lektury; wymienia wybrane wydarzenia; odpowiada na podstawowe pytania dotyczące utworu; dzieli się prostym pierwszym wrażeniem z lektury; rozpoznaje wybrane baśnie, legendy i teksty patriotyczne, w tym „Mazurek Dąbrowskiego”; podejmuje lekturę dłuższych utworów wybranych do omówienia.	Przedstawia głównych bohaterów; odtwarza i porządkuje najważniejsze wydarzenia; wskazuje czas i miejsce akcji; wyraża pierwsze wrażenia z lektury; określa swoje podstawowe preferencje czytelnicze i z pomocą planuje czytanie; systematycznie czyta dłuższe utwory wybrane do omówienia w danym roku.	Charakteryzuje bohaterów; określa problematykę utworu; sporządza plan wydarzeń; formułuje opinię o lekturze i uzasadnia ją prostymi przykładami; samodzielnie planuje czytanie i odnosi się do poznanych baśni, legend oraz krótszych tekstów narracyjnych, lirycznych i patriotycznych, w tym „Mazurka Dąbrowskiego”; wywiązuje się z czytania co najmniej czterech dłuższych utworów przewidzianych na dany rok.	Analizuje zachowanie bohaterów; wyjaśnia motywy ich postępowania; interpretuje wybrane problemy i wartości; odwołuje się do konkretnych wydarzeń w uzasadnieniu własnego stanowiska; świadomie planuje własny proces czytania i uzasadnia wybór tekstów zgodnie z zainteresowaniami; świadomie wykorzystuje znajomość co najmniej czterech dłuższych utworów w pracy na lekcji.	Interpretuje lekturę w sposób samodzielny; porównuje i ocenia postawy bohaterów; formułuje wnioski wynikające z całości utworu; łączy problematykę lektury z własnym doświadczeniem i innymi tekstami kultury; prezentuje i przekonująco uzasadnia własne preferencje czytelnicze oraz systematycznie rozwija praktyki czytelnicze, samodzielnie planuje lekturę i świadomie wykorzystuje poznane dłuższe oraz krótsze teksty w interpretacji i wypowiedziach.

II. Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia

Osiągnięcia edukacyjne ucznia są sprawdzane systematycznie, z wykorzystaniem różnych form i metod dostosowanych do specyfiki przedmiotu, rodzaju sprawdzanych umiejętności oraz indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia. Ocenianiu podlegają w szczególności: wypowiedzi ustne, odpowiedzi na pytania dotyczące omawianych tekstów i zagadnień językowych, udział w rozmowie, dyskusji i innych sytuacjach komunikacyjnych, prace pisemne, w tym wypowiedzi użytkowe, argumentacyjne i twórcze przewidziane dla danej klasy, sprawdziany, kartkówki i inne formy pisemnego sprawdzania wiadomości i umiejętności, zadania z zakresu czytania i odbioru tekstów kultury, ćwiczenia gramatyczne, leksykalne, ortograficzne i interpunkcyjne, znajomość i interpretacja omawianych lektur, praca z tekstem źródłowym, informacyjnym i medialnym, działania projektowe i twórcze, prezentacje oraz zadania wykonywane indywidualnie i zespołowo.

Przy ocenianiu bierze się pod uwagę przede wszystkim stopień opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności określonych w wymaganiach edukacyjnych, poprawność merytoryczną i językową wypowiedzi, umiejętność zastosowania wiedzy w praktyce, samodzielność, sposób rozumowania, argumentowania, analizowania i interpretowania, a w przypadku wypowiedzi pisemnych również zgodność z tematem, realizację cech właściwych danej formie, kompozycję, spójność, poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną. W ocenianiu uwzględnia się także zaangażowanie ucznia w realizację działań praktycznych, projektowych, czytelniczych i medialnych, jeżeli stanowią one przedmiot sprawdzania określonych wymagań edukacyjnych.

Formy sprawdzania osiągnięć powinny umożliwiać uczniowi wykazanie się wiedzą i umiejętnościami na różne sposoby. Nauczyciel przekazuje uczniowi informację o jego osiągnięciach, wskazując to, co uczeń opanował, elementy wymagające dalszej pracy oraz sposoby poprawy. W przypadku ucznia posiadającego opinię lub orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej sposoby sprawdzania osiągnięć dostosowuje się do jego indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych, zgodnie z obowiązującymi przepisami i ustalonymi w szkole dostosowaniami.

III. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z języka polskiego*

Uczeń może ubiegać się o uzyskanie rocznej oceny klasyfikacyjnej wyższej niż przewidywana na zasadach określonych w Statucie szkoły. Warunkiem uzyskania wyższej oceny jest wykazanie, że uczeń spełnia wymagania edukacyjne przewidziane na ocenę, o którą się ubiega, z uwzględnieniem kumulatywnego charakteru wymagań. Po uzyskaniu informacji o przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej uczeń lub jego rodzice, w terminie i w sposób określony w Statucie szkoły, zgłaszają nauczycielowi wolę ubiegania się o ocenę wyższą. Nauczyciel wskazuje zakres wiadomości i umiejętności, których opanowanie uczeń powinien wykazać, odpowiadający wymaganiom edukacyjnym na wnioskowaną ocenę. Sprawdzenie osiągnięć może mieć formę pisemną, ustną lub praktyczną albo łączyć te formy, zależnie od charakteru wymagań przewidzianych dla danej klasy. Powinno obejmować reprezentatywny zakres wiadomości i umiejętności zrealizowanych w ciągu roku szkolnego, w szczególności z obszarów: komunikacji, odbioru tekstów kultury, świadomości języka, tworzenia wypowiedzi, rozwijania umiejętności autorefleksji i tworzenia tożsamości, elementów edukacji medialnej oraz praktyk lekturowych. Uczeń otrzymuje roczną ocenę klasyfikacyjną wyższą niż przewidywana, jeżeli w wyniku przeprowadzonego sprawdzenia wykaże opanowanie wiadomości i umiejętności odpowiadających wymaganiom edukacyjnym na tę ocenę. Przy ustalaniu oceny uwzględnia się dostosowania wymagań oraz sposobów sprawdzania osiągnięć wynikające z indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia.

**Tryb ustalania śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej, zasady informowania o przewidywanej ocenie klasyfikacyjnej, tryb ustalania wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna oraz inne zagadnienia, realizowane są zgodnie z zapisami w Statucie Szkoły.*